

**BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA INGLIZ TILINI O'RGATISH
TEXNALOGIYALARI**

Odilova Maxliyoxon Doniyorjon qizi
Qo'qon Universiteti
Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 1-kurs talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'quvchilarga ta'lim va o'quvchining ichki aqliy dunyosi bilan shug'ullanish orqali o'qitishni samarali tashkil etishga yordam beradi. Ushbu maqolada yosh o'quvchilarga ingliz tilini o'rgatish maqsadi, O'zbekiston ta'lim tizimini rivojlantirish masalalari muhokama qilindi. Ushbu maqola, shuningdek, maktab tizimining eng dastlabki bosqichlarida yosh bolalarning chet tilini o'zlashtirishi va o'rganishi bilan bog'liq.

Kalit so'zlar: chet tili; til o'rgatish; erta chet tilini o'rganish, yosh o'quvchilar.

Kirish: Ingliz tili bugungi kunda yuqori darajada ta'lim va o'quv muassasalari uchun ko'p vaqtda zarur bo'lgan tilar orasida turadi. Bu tilni o'rganishni boshlash uchun, ingliz tilining o'rnini mavzusida ko'plab ilmiy maqolalar mavjuddir. Ingliz tilini o'rganish paytida, o'quvchi avvalo hamma qoidalarni yodda tutishga harakat qiladi. Odatda, grammatika qoidalari, so'zlashma va gapiruvchi xususiyatlari va ingliz tili muammolarini hal qilish uchun kerakli bo'lishi mumkin. Birinchi bosqichda, o'quvchilar ingliz tilni mukammal tarzda o'rgangan holda rol o'ynaydigan grammatika qoidalari bilan tanishishi kerak. Bu shuni anglatadiki, ularning eng asosiy vazifasi gapiruvchini to'g'ri tushuntirishdir. Keyingi bosqichlar esa, so'zlashma va gaplardagi xatolar bilan bog'liqdir. Ingliz tilida voqealar mehmon do'xtoriga o'xshaydi. Shu sababli, gapiruvchi va tinglovchi orasidagi voqealarni mukammal tarzda tushunish juda muhimdir. Ingliz tilini o'rganadiganlar uchun birinchi navbatda eng katta muammo shundaki, ularning odamlar bilan suhbatlashgan holda topshiriqlar bajarib ko'proq amaliy mashg'ulotlarga ishonch hosil qilishi kerak. Bu mahalliy tillarning mushtarak xususiyati hisoblanadi. Asosiy maqsad ingliz tilini yaxshi ko'rinishda o'rgangan holda uni amaliy hayotga tatbiq etmoqdadir.

Asosiy qism: Ma'lumki, mamlakatimizda maktab ta'lim oldiga qo'yilgan vazifalarni bajarishga qaratilgan. Bu, ayniqsa, o'quvchilarga ijtimoiy voqelikni chuqurroq anglashga, o'z kasbiy ko'chishi uchun keyingi ta'limni to'g'ri tanlashga, insoniy qadriyatlarga mustahkam bog'liqlikni anglab etishga, chuqurroq va muhimroq bilim va o'z-o'zini bilishga yordam beradi. tanqidiy va ijodiy ruh, hayot, ilm-fan, san'at va xalqaro sivilizatsiyaga ega bo'lish, tarixiy voqealarni, san'at va fan tarixini o'rganish va chuqurroq bilish bilan o'z nuqtai nazarini rivojlantirish, ularning ongli va til madaniyatini boyitish hamda estetik jihatdan rivojlantirish. mezon, ularning kinetik qobiliyatlari va moyilliklarini muayyan harakatlar orqali yaxshiroq tushunish va ularning hayot sifatini yaxshilaydigan sport odatlariga ega bo'lish.

Mustaqil O'zbekistonimiz bugun har bir sohani rivojlantirishga e'tibor qaratmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev Miromonovich ta'kidlaganidek: "Yangi texnologiyalarni o'zlashtirayotgan davrda biz yoshlarning kitob mutolaasiga, kitob bilan do'st bo'lishiga, aholining kitobxonlik darajasini oshirishga e'tibor qaratishimiz kerak. Milliy adabiyotimizni, jahon adabiyotini ijtimoiy tarmoqlarda o'rnatish va targ'ib qilish zarur" [1]. Bu nutq murojaat bo'ldi. Qo'shimchasiga shuni ta'kidlash kerakki, o'zbek adabiyotini dunyoga tarannum etish biz uchun dolzarb masala.

O'qitish jarayoni - bu o'rganishni osonlashtirish, bunda biz chet tilini muvaffaqiyatli "o'rgatishimiz" mumkin, agar boshqa narsalar qatorida, chet tilini o'rganish yoki o'rgatish haqida biror narsa bilsak, o'qituvchi chet elni o'rganish va o'qitish tamoyillarini tushunish uchun izlanishni quyidagi savollardan boshlaydi:

1. O'rganish va o'qitishni kim amalga oshiradi?,

2. Muloqot nima?
3. Til nima?
4. O'rganish qanday sodir bo'ladi?,
5. Til o'rganishda inson qanday muvaffaqiyatga erishishi mumkin?,
6. Vanihoyat, barcha savollarning eng qamrab oluvchisi:
7. Nega o'quvchilar chet tilini o'zlashtirishga harakat qilmoqdalar?

Biroq, chet tilini muvaffaqiyatli o'rganish uchun dalillarni topish oson, bu ushbu holatlar va ko'pchilik til dasturlari muvaffaqiyatsizligi o'rtasidagi tafovutga olib keladi, bu esa chet tilini o'zlashtirish bo'yicha tadqiqotlarni hissiy jihatdan tushunishga yordam beradi. Grammatikani tarjima qilish usuli yoki metodi kabi eski usul va yondashuvlar rad etiladi va hatto masxara qilinadi, chunki boshlang'ich maktablarda chet tili o'quvchilarining yuqori qobiliyatsizligi muammosining yagona va to'liq yechimi sifatida yangi usul va yondashuvlar ixtiro qilinadi va ilgari suriladi. Ingliz tili o'rganuvchisi sifatida shuni aytishim mumkinki, texnologiyadan foydalanish boshlang'ich maktablarda ingliz tilini o'qitishning samarali usuli bo'ladi. Masalan, biz darslarimiz davomida o'quvchilarimiz uchun muhim va foydali haqiqiy materiallarga ega internet resurslaridan foydalanishimiz mumkin.

Dasturiy ta'minot o'quvchilar bilan kitoblar va audiolar qila olmaydigan tarzda o'zaro ta'sir qilishi mumkin:

- Ba'zi dasturiy ta'minot o'quvchini yozib oladi, talaffuzni tahlil qiladi.
- Dasturiy ta'minot ma'lum bir o'quvchi qiyin bo'lgan sohalarda tushunchalar o'zlashtirilgunga qadar qo'shimcha mashqlarni taqdim etishi mumkin.
- Dasturiy ta'minot maqsadli tilda so'zlarni talaffuz qilishi va og'zaki tushuntirishlar o'rniga rasmlardan foydalanish orqali ularning ma'nosini ko'rsatishi mumkin.

Bunday dasturiy ta'minotdagi yagona til maqsadli tildir. O'quvchining ona tilidan qat'i nazar, tushunarli.

Xulosa: Bir necha hafta ichida men ingliz tilidan dars beradigan o'qituvchilar va ushbu maktab o'quvchilari yaxshi muloqot qilish qobiliyatiga ega ekanligini payqadim. Hatto o'quvchilar ham ingliz tilida o'zlarini yaxshi ifoda eta olishdi. Keyinchalik men ularning muloqot qobiliyatlariga amin bo'ldim va (ingliz tili) o'qituvchilari Maktabda yaxshi muloqot qilish qobiliyatiga ega deb o'yladim. O'qituvchilar boshlang'ich maktabda bo'lsa ham, o'z o'quvchilarida mukammal muloqot qobiliyatlariga ega bo'lishlari kutiladi. Shuni aytib o'tishim mumkinki, nafaqat nutqni yaxshilash, balki barcha til ko'nikmalari uchun biz hatto boshlang'ich maktablarda ham darslarimizda texnologiyadan foydalanishimiz mumkin. Texnologiyadan foydalanish o'quvchilar uchun qiziqarli va qiziqarli bo'ladi. Ingliz tili o'qituvchilari sifatida biz doimo til o'rganuvchilarimizni rag'batlantirishning yangi va qiziqarli usullarini izlaymiz. Asosiy ta'lim kerak. Alifboni o'rgatish va so'zlarni shakllantirish muhim va zarurdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. JOCooper va D.Edge ota-ona. Strategiyalar va ta'lim usullari. Kolumbus, Ogayo: Charlz E. Merrill, 1981 yil.
2. J. Xarmer. Ingliz tilini qanday o'rgatish. Addison Uesli Longman, 1998 yil.
3. Richards, Jak C. Teodor S. Rodjers. Til o'rgatishda yondashuv va uslublar . Kembrij, 2001 yil.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning Murojaatnomasi . 2017 yil 13 sentyabr.